

Nadaljujemo z zgodbo o Štefki Šibanc, ki so jo partizani, verjetno vedevejevci, odgnali z doma v Belem Potoku pri Frankolovem, nato pa pri kmetu Ravnaku pod Kiselico posiljevali več dni. Ubili so jo na Straži nad Frankolovim, le slab kilometer od znamenite božje poti na Gojki.

Na prošnjo gospe Šefke Šibanc iz Belega Potoka pri Frankolovem sem se napotil k nekdanjemu partizanu Vladu Ulipiju, ki ima zdaj gostilno (včasih gostilna Planinc) na odcepu stare ceste Celje—Maribor za Zreče in Roglo, drugače pa je bil doma v Bukovju pri Frankolovem. On ji je dal sliko, na kateri je njena sestra Dragica Šibanc, slikana s par-

Križ pod cerkvijo na Gojki, zadaj pobočje Kislice, kjer so mučili Dragico Šibanc

pravi sem se v Celje do takratne okrožne sekretarke Emilije Gabrovec-Lenke prosit, naj Rudolfa Šibanca izpustijo iz taborišča. Zagrozila mi je, da če se takoj ne odstranim, bo še mene, čeprav sem bil v partizanski uniformi, dala odvesti na Teharje. Rudolfa Šibanca so pred smrtjo strašno mučili. Posadili so ga za ves dan v posodo z žvepleno kislino, proti večeru pa ga je Menart iz Nove Cerkve ustrelil.”

Grob, na Straži

Prošnjo Šefke Šibanc sem skušal izpolniti. Zato sem se odpravil tudi do Neže Špeglič, ki ji je pred časom omenila, da ve, kje je Dragica pokopana. Med nabiranjem gob je v Matizeljevem gozdu zavohala hud smrad. Gledala je, od kod prihaja. Na strmini hriba nad seboj je zagledala sveže nametano zemljo, izpod katere se je videla ženska obleka in del rok. Ugotovila je, da je tu nekdo zelo plitvo zakopal žensko truplo. Grob je bil od kolovoza, ki je peljal proti Matizelju, oddaljen pet do šest metrov. Po dolgem času je iz govoric, ki so se širile po Frankolovem, sklepal, da je žensko

Grob na Straži

2. del

tizanom Valdijem Borovnikom in njegovo brzostrelko v času, ko so jo odpeljali od doma.

Nekdanji partizan Vlado Ulipi: “Družino Šibanc sem dobro poznal. V času, ko me ni bilo na Frankolovem, so naši terenci ubili Dragico. Njen grob sem dolgo iskal. Prehobil sem vse travniške jase in gozdičke v okolici Ravnjaka /najvišja kmetija na pobočju gore Kislice, op. p./, da bi našel sledi pokopa. Tudi od svojih tovarišev partizanov nisem mogel ničesar izvedeti.

Prosil sem zanj ...

Dragičinemu očetu Rudolfu Šibancu sem bil dolžan življenje. Ko sem bil v partizanih, sem se ne-

kega dne znašel blizu svojega doma v Bukovju. Čeprav je bilo podnevi, sem se odločil, da grem pozdravit mamo in očeta. Hiši sem se približal s severozahodne strani, tam, kjer ni dvorišča. Ko sem izza vogala hotel stopiti na dvorišče, sem sredi njega zagledal veliko skupino ‘wermanschafterjev’, ki so govorili z mojim očetom. S komandirjem Šibancem pa sva se spogledala iz oči v oči. Umaknil sem se nazaj za hišni vogal in se v divjem diru spusti proti grabnu in grmovju, čakajoč, kdaj bodo začeli streljati, kajti do gozda sem imel še daleč. Vendar je bilo vse tiho, tako da sem srečno prispel do gozda in poiskal kritje. Takrat sem vedel, da me Šibanc

ni hotel videti in mi je s tem rešil življenje, kajti 20 ali 30 ljudi bi me lahko ustrelilo kot zajca.

Po koncu vojne sem zvedel, da so Šibance zaprli na Teharje. Od-

truplo, ki ga je našla v gozdu, bila Dragica Šibanc, ki so jo partizani ubili pri Ravnjaku v Podgori.

Kot poslanec Demosa sem bil na političnem sestanku v Novi

Pogled izpred cerkve na Gojki na kilometer oddaljeno Stražo, kjer je na desni strani hriba pokopana Dragica Šibanc

Cerkvi, kjer je bil govor o medvojnih in povojnih pobojih s strani partizanov. Katica Matizelj mi je dejala, da njen brat Miha ve, kje je pokopan nemški vojak, ki so ga partizani zajeli in ga pred usmrčitvijo ure dolgo mučili. Brata Miha sem dobro poznal, zato sem ga kmalu poklical in prosil, da mi pokaže, kje je ta vojak pokopan.

Med terensko vožnjo proti gozdu Javnik na Stražici nad Frankolovim mi je Miha pripovedoval: "Partizani so v Javniku imeli bunker, rekli so mu Taplov bunker. Nekega dne so zajeli nemškega vojaka. Privezali so ga med dva bora pod kolovozom, ki se z vrha Javnika spušča po njegovem južnem poboju. Njegovo ure dolgo vpitje se je razlegalo do naše hiše. Oče, ki je znal nemško, je rekel, da je klical na pomoč, naj ga spustijo, ker ima doma otroke in ženo. Ponoči je vpitje potihnilo. Čez kak dan sem šel na skrivaj gledat v smeri vpitja. Oče je otrokom sicer zabičal, da ne smemo nikamor hoditi, ker je nevarno. Toda star sem bil 10 let in radovednost me je premagala. Našel sem sveže nametano gomilo, dva velika bora, drug od drugega oddaljena nekaj metrov, pa sta meter nad zemljo bila oguljena."

Ko sva se pripeljala do tega kraja, mi je pokazal vdolbino, ki je nastala na mestu groba, zdaj poraslo z grmovjem.

Kramp, lopata in motika

Tu sem Mihi, ki sva se drugače dobro poznala, povedal, kaj mi je povedala Neža Špeglič o domnev-

nem grobu Dragice Šibanc. Prosil sem ga, naj mi pove, če kaj ve o tem.

Miha: "Ja, ja, bo kar držalo, kar je povedala Neža. Nekega jutra so prišli k nam partizani, tisti iz Podgore. Od očeta so zahtevali, naj jim da kramp, lopato in motiko. Mama pa so naročili, naj skuha kosilo; ko bodo prinesli orodje nazaj, bodo tudi jedli. Kosilo je že dolgo bilo kuhano, tako da smo otroci že bili lačni. Mama pa je govorila, naj malo še počakamo, saj so rekli, da pridejo. Pa jih ni bilo in tudi orodja niso prinesli. Čez kak dan je oče orodje potreboval. Poslal me je, naj ga grem iskat v smeri, od koder je slišal udarce krampa tisti dan, ko so ga partizani odnesli. Od doma sem se spustil po kolovozu, ki pelje skozi gozd proti francoski kapeli. Sredi poti sem našel naše odloženo orodje. Pet, šest metrov pod levim robom kolovoza pa je bila gomila sveže nakopane zemlje. Po koncu vojne so tudi pri nas doma sušljali, da so partizani iz Podgore tja pripeljali in tam zakopali Dragico Šibanc."

Od groba nemškega vojaka sva se z Mihom z avtom zapeljala po gozdni cesti, ki pelje iz Rakove Steze proti Zabukovju po zgornjem robu Javniške jase, ki je včasih bila njiva, zdaj pa se zarašča. Pri francoski kapeli z lorenškim križem na strehi sva se ustavila. Za kapelo se začenja strmo v hrib zdaj že kar zaraščen kolovoz, ki pelje do Matizeljeve oziroma Novačanove domačije. Z Mihom sva se vzpela po njem. Po petminutni hoji mi je pod desnim robom ko-

Romarska cerkev na Gojki. Blizu se je dogajala tragedija Dragice Šibanc.

lovoza pokazal prostor, kjer je grob. Zdaj rastejo tam drevesa, zaznati pa je bilo v tisti strmini tudi rahlo vdolbino. Lokacija groba, ki mi ga je pokazal Miha, popolnoma ustreza lokaciji, kot jo je opisala Neža Špeglič.

Za partizani "grobovi"

Pokojni g. Strnad mi je dejal, da je tudi na njegovem travniku, nad kapelo na Grebenu, grob nemškega vojaka. Partizani so ga ujeli, ker pa niso vedeli, kaj bi z njim počeli, so ga ubili. Blizu je bil tudi grob partizana, ki pa so ga prekopali. Grob nemškega vojaka je bil dolgo označen s križem. Ko pa so lovci v bližini naredili krmišče za divjad in visoko prežo, je križ izginil.

Med partizanske žrtve lahko štejemo tudi Jožeta Ovčarja iz Razgorja (zdaj Lindek).

Njegov sin, tudi Jože Ovčar, mi je pripovedoval: "Neke noči leta

1947 je Udba obkolila našo hišo. Klicali so očeta, naj pride ven. Ko se je za silo oblekel, se je od vhodnih vrat napotil k hlevu, od koder je prihajal klic. Takrat je počilo, oče se je zgrudil. Storilci so izginili v noč. Oče je nato drugi dan v celjski bolnišnici umrl. Doma smo ugotovili, da ga je ustrelil znani partizanski gorecnež Franci Pintar, ki zdaj živi v Slovenskih Konjicah."

Za pripravo občinskega odloka občine Celje o zavarovanju grobišč sem na oba groba peljal tudi Alenko Plahutnik, ki je odlok vsebinsko pripravljala, in gospoda geometra Milana Kreuca, ki ga je za to določil takratni direktor Geodetske uprave Celje, zdaj že pokojni Gojmir Mlakar, univ. inž. geod. Občinski odlok v prilogi vsebuje tudi parcelne številke, kjer so grobovi.

Upam, da sem vsaj delno izpolnil prošnjo gospe Štefke Šibanc.

Janez Črnej

Avtor Janez Črnej s Stefko, sestro Dragice Šibanc, na domu v Belem Potoku pri Frankolovem